

Sygn. akt IV U 1887/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Krzywonos
Protokolant:	st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2019 r.

sprawy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R.

przy udziale M. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek odwołania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 13 sierpnia 2018

znak : (...)

I. oddala odwołanie

II. zasądza od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwotę

270 złotych /słownie : dwieście siedemdziesiąt / tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV 1887/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 lipca 2018 r.

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2018 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne M. Z. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. za :

- marzec 2015r. na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe – wynosi 2 109,37 zł zaś na ubezpieczenie zdrowotne – 1 820,18 zł,

- kwiecień 2015r. na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe – wynosi 2 628,41 zł zaś na ubezpieczenie zdrowotne – 2,268,05 zł,

- maj 2015r. na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe – wynosi 2 360,00 zł zaś na ubezpieczenie zdrowotne – 2 036,44 zł,

- czerwiec 2015r. na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe – wynosi 2 360,00 zł zaś na ubezpieczenie zdrowotne – 2 036,44 zł,

- sierpień 2015r. na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe – wynosi 2 360,00 zł zaś na ubezpieczenie zdrowotne – 2 036,44 zł,

- październik 2015r. na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe – wynosi 2 360,00 zł zaś na ubezpieczenie zdrowotne – 2 036,44 zł,

- listopad 2015r. na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe – wynosi 2 710,00 zł zaś na ubezpieczenie zdrowotne – 2 338,45 zł.

W uzasadnieniach decyzji organ rentowy podniósł, że w toku postępowania kontrolnego ustalono, iż M. Z. zatrudniona od 01.06.2012r. do 31.05.2016r. na podstawie umowy o pracę w T. sp. o.o. jednocześnie wykonywała umowę zlecenie zawartą z (...) sp. z o.o. Z tytułu umowy zlecenia została zgłoszona wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego od 27.02.2015r. do 31.12.2015r. Wskazał, iż (...) sp. z o.o. jako zleceniodawca w okresie objętym kontrolą związany był ze (...) sp. z o.o. umową agencyjną z 1 lipca 2013r. W ramach w/w umowy (...) sp. z o.o. zobowiązał się do świadczenia usług polegających na telefonicznym pozyskiwaniu zamówień na produkty i usługi znajdujące się w ofercie T., lub podmiotów na rzecz których działa T., a także wprowadzaniu pozyskanych zamówień do systemu niezwłocznie po ich pozyskaniu. Zdaniem organu rentowego M. Z. wykonując umowę zlecenia wykonywała pracę na rzecz własnego pracodawcy i tym samym w sferze ubezpieczeń społecznych, w myśl art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uważana jest za pracownika. Dlatego też (...) sp. z o.o. ustalając podstawę wymiaru składek dla M. Z. powinien uwzględnić przychód z tytułu umowy zlecenia.

Odwołanie do powyższej decyzji złożył pełnomocnik (...) Sp. z o.o. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że spółka w sposób prawidłowy ustaliła podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne dla M. Z. za okres od marca do listopada 2015r. Decyzji zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i w konsekwencji nieprawidłowe zastosowanie art. 18 ust. 1a i art. 20 ust. 1 w/w ustawy oraz art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zarzucił także naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 7, art. 77 i art. 107 § 3 w zw. z art. 180 § 1 i 2 k.p.a. poprzez brak wszechstronnego ustalenia wszystkich istotnych okoliczności w sprawie oraz art. 6 i art. 8 ust. 1 k.p.a. poprzez dokonanie nadużyć w trakcie kontroli.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedziach na odwołanie wnosił o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. figuruje w Krajowym Rejestrze Sądowym pod nr (...). Rejestracja spółki miała miejsce 25 stycznia 2012r. Prezesem zarządu jest P. C.. Spółka zajmuje się m.in. działalnością agentów zajmujących się sprzedażą towarów różnego rodzaju, sprzedają hurtową sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego.

P. C. był jednocześnie udziałowcem i prezesem (...) sp. z o.o. Udziały w spółce zbył 2 kwietnia 2016r.

W dniu 1 lipca 2013r. pomiędzy (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. została zawarta umowa agencyjna. W ramach w/w umowy (...) sp. z o.o. (Agent) zobowiązał się na polecenie (...) sp. z o.o. (Zleceniodawca) do świadczenia usług polegających

na telefonicznym pozyskiwaniu zamówień na produkty i usługi znajdujące się w ofercie T., lub podmiotów na rzecz których działa T., a także wprowadzania pozyskanych zamówień do systemu zleceniodawcy niezwłocznie po ich pozyskaniu. Umowy zawierane miały być w imieniu i na rzecz zleceniodawcy.

M. Z. w dniu 2 lipca 2012r. zawarła umowę o pracę na czas określony do 30 czerwca 2017r. z firmą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R.. Powierzono jej stanowisko doradcy klienta w wymiarze ¼ etatu. Z dniem 1 stycznia 2013r. wymiar czasu pracy został zwiększony do ½ etatu, a od 1 marca 2014r. do pełnego etatu. Na mocy porozumienia stron stosunek pracy uległ rozwiązaniu 31 maja 2016r. Powyższe stanowiło tytuł podlegania przez w/w ubezpieczeniom społecznym. Początkowo pracowała jako telemarketer zajmując się obsługą klientów, zaś od 1 marca 2015r. dodatkowo zajmowała się grupą sprzedażową, czyli sprawowała nadzór nad grupą sprzedawców usług sieci P..

W dniu 27 lutego 2015r. pomiędzy (...) sp. z o.o. (zleceniodawca) a M. Z. (zleceniobiorca) została zawarta umowa zlecenia. M. Z. zobowiązała się do wykonywania czynności polegających na telefonicznej obsłudze klientów o profilu sprzedażowym. Umowa została zawarta do 29 lutego 2016r.

Czynności zarówno z umowy o pracę, jak też z umowy zlecenia wykonywała na sali sprzedażowej w K., jednej z lokalizacji spółki (...). Lista obecności podpisywana była tylko z tytułu umowy o pracę. Podlegała kierownikowi sprzedaży firmy (...). Całość nadzorował prezes P. C.. Narzędziem pracy był komputer firmowy. Z tytułu umowy zlecenia nie miała określonych godzin pracy.

Z tytułu zawartej umowy zlecenia M. Z. została zgłoszona przez (...) sp. z o.o. do ubezpieczenia zdrowotnego. Osiągnęła następujący przychód: marzec 2015r. – 165,00 zł, kwiecień 2015r.- 783,06 zł, za maj 2015r. – 165,00 zł, za czerwiec 2015r. – 165,00 zł, za sierpień 2015r. – 165,00 zł, za październik 2015r. – 165,00 zł i za listopad 2015r. – 225,00 zł.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził kontrolę płatnika (...) Sp. z o.o. Zakres kontroli obejmował m.in. prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Kontrolą objęto okres od stycznia 2014 r. do grudnia 2016 r. Na podstawie wyników kontroli organ rentowy w dniu 13 sierpnia 2018 r. wydał zaskarżoną w sprawie decyzję.

(dowód: zeznania M. Z. k. 51, zeznania P. C. k. 51, 49, odpis KRS k. 15-19, dokumentacja osobowa M. Z., dokumentacja w aktach organu rentowego)

Powyższy stan faktyczny Sad ustalił w oparciu o zeznania P. C. i M. Z. oraz na podstawie przeprowadzonych dowodów z dokumentów dołączonych do akt postępowania, w tym akt osobowych i złożonych w aktach organu rentowego. Dokumenty te nie budziły wątpliwości i nie były kwestionowane co do swej autentyczności czy ważności.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2019r. poz. 300 j.t.), za pracownika w rozumieniu tej ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Na gruncie powołanego art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w orzecznictwie wskazuje się, że rozszerza on pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych w tym przepisie umów prawa cywilnego przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą, jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. W drugim

przypadku, przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy systemowej jest to, że będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą jednocześnie świadczy pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z inną osobą, ale na rzecz pracodawcy. W konsekwencji, nawet gdy osoba ta (pracownik) zawarła umowę cywilnoprawną o świadczenie usług z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy, który uzyskuje rezultaty tej pracy. Pracodawca jest w takiej sytuacji rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika-zleceniobiorcę bez względu na to, czy w trakcie jej wykonywania pracownik pozostawał pod faktycznym kierownictwem pracodawcy i czy korzystał z jego majątku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 lutego 2013r., III AUa 1142/12). Można też wskazać, że art. 8 ust. 2 a powołanej ustawy dotyczy z reguły takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która mogłaby być świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą, z tym że musiałby on wówczas przestrzegać przepisów o godzinach nadliczbowych, powierzeniu pracownikowi do wykonywania pracy innej niż umówiona (art. 42 § 4 kp) i innych ograniczeń i obciążeń wynikających z przepisów prawa pracy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2012 r., IUK 265/12).

W orzecznictwie podkreśla się, że zawarty w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrot "działać na rzecz" użyty został w innym znaczeniu niż w języku prawa, w którym działanie "na czyją rzecz" może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej (stosunku prawnego). Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy (art. 22 k.p.). Również wykonujący zlecenie "działa na rzecz zleceniodawcy" (art. 734 k.c.), W kontekście przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrot ten opisuje zatem sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Jest nią istnienie trójkąta umów, tj. 1) umowy o pracę, 2) umowy zlecenia między pracownikiem, a osobą trzecią i 3) umowy o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą. Pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy, przy czym następuje to w wyniku zawarcia umowy zlecenia/świadczenia usług z osobą trzecią oraz zawartej umowy cywilnoprawnej między pracodawcą i zleceniodawcą. Konsekwencją konstrukcji uznania za pracownika jest konieczność opłacania przez pracodawcę składki na ubezpieczenia społeczne za osobę, z którą została zawarta umowa zlecenia, tak jak za pracownika. Zgodnie z art. 32 ustawy systemowej, pracodawcę obciąża zatem także obowiązek poboru i odprowadzenia do ZUS składki na ubezpieczenie zdrowotne za osobę "uznaną za pracownika" (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 grudnia 2012 r., III AUa 1031/12). Pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o świadczenie usług zawartej z osobą trzecią, jest bowiem płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy.

Z regulacją art. 8 ust. 2a pozostaje w związku unormowanie zawarte w art. 18 ust. 1a i w art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, dotyczące problematyki podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Skoro bowiem w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, mamy do czynienia z jednym, szeroko ujętym pracowniczym tytułem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, to konsekwentnie w art. 18 ust. 1a i następnie w art. 20 ust. 1 ustawy systemowej nakazano w stosunku do tych ubezpieczonych uwzględnienie w podstawie wymiaru składek - obok przychodu z umowy o pracę - również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Reasumując, płatnikiem tych składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy systemowej, jest pracodawca, który jest zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez tych pracowników z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile prace w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Jednolite stanowisko w tej kwestii zostało zaprezentowane w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09 oraz w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, z dnia 22 lutego 2010 r. I UK 259/09 oraz z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11.

Uzasadnieniem wprowadzenia regulacji art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, jak wyjaśnił to Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11 Lex nr 1227536, było dążenie do ograniczenia korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji

tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, a to celem ominięcia w ten sposób ograniczeń wynikających z ochronnych przepisów prawa pracy (m.in. w zakresie czasu pracy) oraz obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów. Chodziło również o ochronę pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tychże pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (umowa agencyjna, zlecenia lub inna umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu).

Istotne było zatem w sprawie przesądzenie, co faktycznie było przedmiotem umowy cywilnoprawnej zawartej przez M. Z. z (...) sp. z o.o., to jakie prace wykonywała w rzeczywistości w ramach stosunku pracy i w ramach zlecenia oraz to, kto uzyskiwał z tego tytułu przysporzenie, czyli kto był beneficjentem tych prac.

Jak ustalono na podstawie zgromadzonego w sprawie wiarygodnego materiału dowodowego, do obowiązków pracowniczych M. Z. należała telefoniczna obsługa klientów, zaś od 1 marca 2015r. do 31 maja 2016r. dodatkowo nadzór nad grupą sprzedawców usług sieci P.. Natomiast z tytułu umowy zlecenia zobowiązana była do telefonicznej obsługi klientów. Tym samym wykonywała te same czynności w ramach stosunku pracy, jak też umowy zlecenia. Czynności te wykonywała w siedzibie pracodawcy, pod jego nadzorem, korzystając z jego zasobów. To on był rzeczywistym beneficjentem jej pracy. Na uwagę zasługuje fakt, iż P. C. będący prezesem zarządu (...) sp. z o.o. był jednocześnie prezesem i udziałowcem (...) sp. z o.o.

Odnosząc się do kwestii podniesionych w treści odwołania, a dotyczących naruszenia przepisów postępowania, należy podkreślić, że w zakresie trybu postępowania administracyjnego Sąd Okręgowy nie dopatrył się nieprawidłowości ze strony Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Organ rentowy dokonując analizy okoliczności faktycznych prawidłowo zastosował przytoczone normy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Skutkiem uprzedniego Sąd Okręgowy na podstawie powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie złożone przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. od decyzji ZUS z 13 sierpnia 2018r. jako bezzasadne.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c. oraz § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265) z uwzględnieniem zasady odpowiedzialności za wynik procesu.